

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in

te Tongeren, bij M. COLLÉE, uitgever & eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags & zaterdags.

Abonnement

binnen de stad, 7 fr. per jaar.

buiten de stad, 8 fr.

Een blad afzonderlijk, 45 centimen. Aankondigingen, 45 centimen per drukregel.

TONGEREN, DEN 17 APRIL.

De vervolging gaat altijd snel voort in Duitschland.

Eerst vervolging der Jesuiten, der Redemptoristen en andere orden.

Dan verjaging van de Religieuzen van het H. Hert, van de Zusters van Liefde en andere kloosterzusters.

Verders gevangenneming van meer dan 1500 priesters, ja, reeds van meer dan 2000, mijs verscheidene priesters reeds twee of driemaal zijn gekeerkerd geworden.

Boeten en gevangenneming van de bisschoppen. Dit alles was maar een begin. Nu is gekomen een middel van alijdurende vervolgingen. Het wetsontwerp, waarbij bepaald wordt dat al de jaarwedden van al de aartsbisschoppen, pastoren en allerlei geestelijken, jaarwedden bij de Concordaten vastgesteld en plechtig gewaarborgd, afgeschafte blijven, is nu bij de derde lezing aangenomen. Dus wordt de katholieke geestelijkheid van alle stoffelijke hulpmiddelen van bestaan beroofd.

De kerkgoederen konden nog hier en daar eenigzins ter hulp komen. Eene nieuwe schikking stelt vast dat al de goederen enkelijk door wereldlijken mogen bestierd worden.

Er bleven noch over de aalmoesen en hulp gelden door de geloovigen aan hunne herders gegund. Minister Falk moet, zegt men, den 5 april, na de Paaschvakantie, in de kamer der afgevaardigden een wetsontwerp nederleggen, volgens hetwelk op Pruisisch grondgebied zullen verboden zijn inzamelingen of omhalingen voor eenig werk, dat een godsdienstig karakter draagt. M. Falk is consequent: hij werkt met methode; eerst doet hij de dotatiën op het fonds van den Staat afnemen; vervolgens onttrekt hij aan het bestuur der geestelijke overheid de kerkgoederen, om ze aan het beheer van den Staat toe te vertrouwen; enkelijk verbiedt hij de omhalingen, waardoor de priesters en de bisschoppen hulp zouden bekomen. Zal hij niet de fortuin der katholieken doen schatten ten einde te weten, of zij er niets van afnemen om de geestelijkheid te ondersteunen? Weet men, waar de almacht van den Staat zal eindigen?

Als men zoo ver in de overweldiging der rechten van den mensch op het geweten gegaan is, wanneer men het heilig recht van eigendom onder de voeten getrupt en de heiligste verbintenissen verbroken heeft, moet men over niets meer twijfelen van den kant dergene die zich alles hebben veroorloofd.

De liberale gazet *L'Étoile belge* zelve, is, ondanks hare vijandelijkheid tegen de Kerk, genoodzaakt te bekenen, dat de worsteling, die door M. von Bismark tegen de deutsche katholieken is ondernomen, niet volkomen aan de hoop van het liberalisme beantwoordt.

Na bestatigd te hebben dat het deutsche ministerie voornemens schijnt te wezen om nieuwe uitdrijvingen van kloosterlingen te doen, vervolgt *L'Étoile* in dezer voege, die geen groot vertrouwen in de enkelijke zegepraal van het liberalisme schijnt aan te duiden:

« En daarna? vraagt het blad. Men zal nog altijd moeten voortgaan met wetten in dien zelfden zin te maken. Daarin zit het bedenkelijke en geveesde punt der worsteling, die in Duitschland is aangegaan. Dezelve strekt zich tot buiten den gezichtskring uit. Voor eenige personen, die men be-

reikten trefte, rijzen duizende tegenstrevers zijwend doch vastberaden op, en vullen het ledige aan. »

Men begint dus in het liberale kamp te bemerken, dat de brutale macht niet het laatste woord van de wereldsche zaken is, en het moeilijker is, katholieken, die trouw aan God en de Kerk zijn verkleefd, te overwinnen dan machtige legers. Men vergeet niet dat het godsdienstig gevoel het diepste en sterkste is, wat in 's menschen hert ligt; ja, het is met recht machtiger dan dit der vaderlandsliefe.

Herderlijken brief van Mgr Gravez, bisschop van Namen.

(Vervolg en einde.)

Welke poging zij ook doen, om hun gedachte te verbergen, het is gemakkelijk dit te ontdekken. Wat zij eigenlijk vragen is, dat men hun het kamp vrij late, en men de kiezingen gansch aan hunnen wil oplevere. Ziedaar de echte beweegreden waarvoor zij vragen dat de geestelijkheid zich zou onthouden, er deel aan te nemen.

Maar de geestelijkheid mag hun deze voldoening niet geven! Zekerlijk, indien zij in de kiezingen tusschenkomt, het is niet uit genoeg; zij zou integendeel zeer gelukkig zijn, er zich van te mogen onthouden.

Het is de schuld van de liberalen zelve; zij zijn het, die er hun toe dwingen.

Als de geestelijkheid zich met de kiezingen bezig houdt, doet zij eenen akt van wettige verdediging. Dat de liberalen onthouden hen op politiek grond aan te vallen, en zij zal volgaarne het strijdperk verlaten.

Nogtans, uit welk recht beweren zij de geestelijkheid te beletten, deel te nemen aan de kiezingen? Is de priester niet, als zij, belgisch burger? Waarborgt de Grondwet zijne rechten niet gelijk deze van andere burgers? stelt hij geen belang gelijk anderen, in de goede keus der volksvertegenwoordigers? Is hij zoo bekwaam niet, en dikwijls meer bekwaam, om de verdiensten der kandidaten te beoordeelen?

In de kiezingen tusschenkomende, oefent hij dan een recht uit; maar ook vervult hij eenen plicht, want hij is genoodzaakt overal den godsdienst, hare rechten en vrijheden, te verdedigen. Nu, deze rechten zijn dikwijls in gevaar van aangerand, miskend te worden in de wetgevende vergaderingen. Hoe dikwijls overrompelt de politiek het godsdienstig terrein met ten madeele van de wetten der Kerk! Het is dus van belang, dat deze er ook verdedigers vinde. Het kiesterrein overlatende aan zijne vijanden, zou vanwege den priester een verraad zijn. 't Is zijn plicht, er te verschijnen, tenzij zekere omstandigheden, die hij te waardeeren heeft, hem zouden toelaten zich te onthouden.

Wij meenen op voldoende wijze uwe eervaarde en delfte herders gewroken te hebben over 't verwijt, dat hun zoo dikwijls is gedaan, van in de politiek tusschen te komen. Gij hebt wel begrepen, dat, indien zij er tusschenkomen, dit geschiedt om de belangen van den godsdienst te verdedigen, welke zorg hun is toevertrouwd, en dat zij die niet mogen verwaarloosen zonder hunne plicht te verraden. Verre van u te vereenigen met degenen, die hen deswege afkeuren, zult gij in 't vervolg hen daarom te meer achten, aangezien zij niet aarzelen om zich bloot te stellen aan moeilijkheden en onrechtvaardige beschuldigingen, om te gehoorzamen aan hun geweten.

Wij gelooven ook op behoorlijke wijze de inzichten te hebben blootgelegd van de hoofden der Luxemburgsche associatie. Een kristen mag daaraan niet bijtreden, zonder zich voor God erg schuldig en onwaardig te maken van de deelneming der H. Sacramenten. Indien, bij geval, eenigen onder u zich hadden laten verleiden door bedrieglijke verzekeringen, zij zullen, Wij durven het betrouwen, er zich van losmaken, en in de groote worsteling, welke tusschen 't geloof en de ongodsdienstigheid geleverd wordt, zich vereenigen met hunne herders en de geloovige christenen, rechtzinnig verkleefd aan den godsdienst en de H. Kerk.

Wij hebben, Z. L. Br., in volle vrijmoedigheid gesproken. Wij hebben eenen plicht willen vervullen. In tegenwoordigheid der onrechtvaardige betichtingen, met zooveel hardkoppigheid gedaan, en nog onlangs tegen uwe waarde herders vernieuwd, mogen Wij het stilzwijgen niet bewaren. Moesten wij de verdediging niet op ons nemen dergenen, die zich met zooveel ijver en moed aan het werk uwer zaligheid toewijden? Moesten wij u ook de hinderlagen niet doen kennen, welke men onder uwe voeten maakt, ten einde u te verrassen? Luistert gehoorzaam, Z. L. Br., maar de stem uws eersten herders; mijnt u van het liberalisme, 't is de grootste en noodlottigste van al de hedendaagsche ketterijen; zij strekt tot niets minder dan om onzen heer Jesus Christus te onttronen en uit de samenleving te bannen, en is niet minder te duchten voor de samenleving als voor de Kerk. Eilaas? velen begrijpen zijne leering niet, noch de noodlottige gevolgen, welke zij moet na zich slepen, en zij laten zich in zijne strikken vangen. Mochten zij enkelijk hunne dwaling erkennen, en zich geheel en al onderwerpen aan de heilige Kerk, die de kolom en de grondslag der waarheid is!

En zal deze onze tegenwoordige herderlijken brief gelezen worden in den predikstoel, den zondag van Quasimodo, in al de kerken en kapellen der provincie van Luxemburg.

Gegeven te Namen, onder onse zegel en tegeuzegel van eenen onzer geheimschrijvers, den 19 Maart 1875, leest van St. Josef, patroon van België.

† THEODOOR-JOZEF,
bisschop van Namen.

Op bevel:

J.-H. GEORGES, kan.-seer.

Landbouw.

De *Stem der Vlaamsche Landbouwers* bevat het volgende artikel, dat wij in de aandacht van den landbouwer, en zelfs van de politie, aanbevelen: « Niet alleen wordt er in sommige steden en gemeenten *valsehe guano* gemaakt, niet alleen wordt die *valsehe guano* in 't licht van iedereen, en tot verontwaardiging van iedereen, de eerlijk is, met gheede wagens — de ene achter den anderen weggevoerd om op eenige uren afstand van daar door eerlijke, verblinde en door den *goeden koop* verlekkerde landbouwers gekocht, en als vette op hun land gebruikt te worden; maar hetgeen misschien nog aanstoetlijker is — en wat men moeilijk gelooven kan, is dat er tegenwoordig *commis-voyageurs* rondgaan met staalkens *valsehe guano*, die zij verkoopen tegen 10 fr. de 100 kilos, schamteloos en onbevreest zeggende aan de koopmannen in guano: « Ziet, daarmede kunt gij uwen Peru-guano vervalschen en zeer veel geld winnen!... »

mer hare gevoelens te ontleden; dit alleen wist zij, dat haar geheele leven sedert dien Kerstdag door den voortdurenden omgang met haar nieuwen vriend eene groote verandering had ondergaan; Robbert, die zijn hart overdeeld aan haar geschenken had, vreesde dat zij hem slechts met zijne armelijke genegenheid liefhad, en hij was beducht die woorden uit te spreken, welke, in plaats van zijne hoop te bekronen, hem wellicht voor altijd van hare zijde zouden verbanen.

Op zekeren avond in de vroege lente zat Clara aan de piano, bezig met de instudeering van een nieuw stuk, dat Robbert haar gegeven had. Robbert was niet ver van haar verwijderd, en de heeren Hulme en Moton zaten, volgens hunne gewoonte, nog wat na te praten in de eetzaal. Een knecht bracht eenige brieven binnen.

« Zijn er ook brieven voor mij bij? » vroeg Clara, terwijl zij zich haastig onkeerde. « De Fransche brieven komen meestal met deze post, en ik heb sedert lang niets uit St.-Victor vernomen. »

« Ja, » zijde Robbert, terwijl hij haar een brief overhandigde, « hier is er een met een Fransch postzegel en stempel. »

« Doch niet van zijne hand! » zeide Clara verwonderd, terwijl zij de enveloppe haastig openbrak. Haar gelaat werd eensklaps doodsbleek; de brief viel haar uit de handen, en zij zag Robbert met een verwilderden blik aan.

« Arm kind! » zeide Robbert, op zulk een gevoellvollen en deelnemenden toon, dat Clara in tranen uitbarste.

« Hij is niet meer, » snikte zij; mijn laatste, mijn enige vriend! »

« O, zeg dat niet, » riep Robbert; « ik zou mijn leven voor u willen geven, mijne lieve, lieve Clara! Zeg, kunt gij mij ook liefhebben? kunt gij mij uw hart voor het mijne geven? »

Alle Vlaamsche nieuwsbladen zullen eenen waren dienst bewijzen, met deze schurkerijen aan hunne lezers bekend te maken, opdat elkeen op zijne hoede weke.

Valsehe muntslagers worden tot levenslangen dwangarbeid door de criminele rechtbanken veroordeeld; voortijds werden zij gestraft met den dood. Waarom zou men de schurken niet mogen veroordeelen, die den guano vervalschen, of wetens en willens helpen vervalschen? Wie immers den landbouw bedriegt, bedriegt geheel de wereld!

Stads- & provincie nieuws.

Hebt gij nu nog van uw leven zulke paillassen gezien gelijk de liberalen van Tongeren?

Over veertien dagen bekende het liberaal stadshuis-gazette dat, tijdens de serenade welke de musikanten van de Concordia aan M. Julliot gaven, het volk niet opgehouden heeft te fluiten en te juouwen, dat het geluid en het geschreeuw boven het geluid der instrumenten klonk, dat voor het lokaal der Concordia de manifestatie nog erger werd en dat het werpen van steenen en groezen zoo hevig was, dat de musikanten en de commissie genoodzaakt waren het lokaal in te vluchten.

De slimste onder de patronen van het stadshuis-gazette hebben begrepen dat het kladje daar alweer eens zijne lange ezelsooren getoond heeft. Het ding is dus verzocht geworden een ander deuntje te fluiten.

Verleden zaterdag komt het dan heel serieus vertellen dat *het schijnt* dat het zich vergist heeft met te zeggen dat er steenen en groezen naar de leden der Concordia geworpen zijn. De musikanten die meenen steenen naar den kop gekregen te hebben, waren vergist. Nog een klein weinigtje, en het stadshuis-gazette zal u bewijzen dat het de katholieken zelve geweest zijn die elkander met steenen geworpen hebben.

Wilt gij eens iets weten? De liberalen zijn beschaamd over hunne haaghtige handelwijze van Paaschmaandag. De gansche stad heeft dien dag kunnen zien welke lekkere opvoeding die schoone liberale jongens gekregen hebben. Want daar valt geen praten van; de aandraders hadden goed zicht door de duisternissen te omringen, het is en blijft bewezen dat het de liberalen zijn die deze buitensporigheden aangestookt en volvoerd hebben.

De liberalen zijn zoodanig beschaamd dat zij zelfs zoeken te ontkennen dat hun gazette zaterdags te voren eene gemeene en domme vlaamsche samenspraak besatte die geen ander doel scheren te hebben dan het liberaal straatvolk op te hitzen tegen degenen die den heer Julliot zijn portret wilden aanbieden.

Oh! roept het stadshuis-gazette, wij houden veel van M. Julliot en de liberalen vroegen niet beter dan deel te nemen aan de onderschrijving, « maar » de onderschrijving was zoo zeer *herkwaal* dat de « lijst lang is rondgedragen in Tongeren en het » arrondissement en niet is gepresenteerd geworden noch aan de liberale magistraten, noch aan de societate van den Casino. Evenwel, voegt het » kladje er bij, wij twijfelen niet of veel personen, » al behooren zij niet tot de partij van M. Julliot, » niet zouden gearzeld hebben hem een blijk » van hunne achting te geven. De harmonie van » den Casino zou, zonder twijfel aan M. Julliot » eene serenade hebben gegeven, zoo als zij het » vroeger deed voor M. Jamme en voor wijlen den » heer deken Reimartz, hadde men van deze » demonstratie niet eene politieke en klerikale

CLARA'S OFFER.

EEN VERHAAL UIT DEN TEGENWOORDIGEN TIJD.

(5^e VERVOLG.)

Het binnenkomen van de heeren Morton en Hulme maakte een einde aan dit gesprek; doch Clara kwam spoedig tot de overtuiging, dat het diner in het bijzijn van den nieuwen gast geheel iets anders was dan gewoonlijk.

Mijnheer Morton was bijzonder goed gemutst; mijnheer Morton minder konnd dan dit in den regel het geval was, terwijl Robbert's voorraad van geestigheden onuitputtelijk scheen. Al de kleine voorvallen eener gewone reis van Amsterdam naar Londen werden op zulk eene wijze verteld, dat zij allen even vermakelijk waren; en toen Clara zich dien avond ter ruste begaf, was het haar net of een zonnestraal plotseling haar leven beschenen had. En zonneshijn was wel het rechte woord, dat de door Robbert Claydon's tegenwoordigheid veroorzaakte uitwerking het best kon wetergeven. Daar lag zonneshijn in zijn vriendelijke blauwe oogen, in zijn ongekustelden lach, in zijne openruimde stem. Daar hij het geheim van persoonlijk geluk had leeren kennen, was zijn eenigste verlangen ook anderen gelukkig te maken, en 't moesten wel koude en naargeestige herten zijn, die hij niet wist op te vroolijken; en Clara had spoedig bemerkt, dat hij niet alleen rond en geestig was, maar tevens een edel hart bezat.

De heer Hulme was reeds lang voornemens geweest Robert tot zijn eenigen erfgenaam te maken; en sinds de komst van Clara hadden de beide compagnons het plan gevormd haar aan

Robbert uit te huwen, en zoodoende de bezittingen der firma ongeschonden te bewaren. Hoe zij hierover mocht denken kon den ouden heeren weinig schelen en zij namen evenweinig notitie van Robbert's gevoelens, ofschoon beiden zeer goed wisten, dat Robbert zich in zulk eene gewichtige zaak als de keuze eener echtgenootte geene wetten zou laten stellen.

Niet lang echter na zijne terugkomst in Engeland had « de firma » haar plan aan Robert medegedeeld — « Volgens den gewonen loop van zaken is de weg der ware liefde nimmer glad, » was zijn glimlachend antwoord. « Ik geloof dat deze beminnelijke Clara juist het ideaal is, dat ik mij altijd van mijne vrouw gevormd heb, en volgens alle romanwetten moesten onze ooms de zaak zooveel mogelijk tegenwerken en zelfs trachten haar onmogelijk te maken, in plaats van ons tot elkander te brengen. Welnu, ik neem uw voorstel aan; doch bedenk het wel, » voegde hij er bij, « ge laat mij vrij spel, of ik zie geheel van de zaak af. Gij moogt het arme meisje door geene bevelen of dreigementen overhalen. Ik wil hare liefde door mij zelve alleen en op mijne eigene wijze trachten te winnen, of ik wil er volstrekt niets van weten. »

En zoo gingen er eenige weken voorbij, en Robbert begon er werkelijk aan te twifelen of hij wel eene vordering gemaakt had. Het deed Clara steeds veel genoegen als zij hem zag; in zijne tegenwoordigheid had zij alle bedaardheid en verlegenheid afgelegd. Er is geene volmaakter zelfbeheersching denkbaar, dan die men door eenvoudigheid verkrijgt, en Clara, die zelden over haar eigen persoon dacht, was altijd op haar gemak. Zij stelde in Robbert het volste vertrouwen, en was van lieverlede begonnen hem over hare vroegere dagen, over haar dorpie en zelfs over hare lieve moeder te spreken. Zij beproefde nim-

Zij zag hem met een blik van hare onschuldige, nog in tranen zweemende oogen aan, maar die eene blik was voldoende; want hij verbande elken twijfel uit Robbert's geest. Hij gevoelde dat hij inderdaad met eene eerste en oprechte liefde bemind werd; en het lieve, schuldloze meisje in zijne armen knield, verzocht bij haar de droefheid uit haar hart te bannen, daar hij voortaan haar vriend en beschermmer zoude zijn. Voortaan zoude beider vreugde en verdriet een zijn.

Na een poos lazen zij den brief gezamenlijk. Hij was van den dokter van St.-Victor, en behelste dat de oude pastoor plotseling gestorven was, terwijl hij in het gebied verdiept voor het altaar geknield lag — hetgeen meermalen daags zijne gewoonte was. Hij was op zijde gevallen, met zijn hoofd op de onderste trede van het altaar, en, met den glimlach van kinderlijk geluk op de lippen, met zijn rozenkrans door de vinger gestrengeld, met zijn brevier aan zijne zijde, lag hij daar als een soldaat door zijne wapens omringd, en was hij door zijn Meester geroepen om deel uit te maken der Triumfeerende Kerk. Zulk een dood was verre van bitter geweest, en Clara's droefheid was dan ook kalte en vreedzaam. En om haar levenslot straalde thans een lichtkrans zoo helder, als nog nooit te voren haar deel geweest was. Zij was gelukkig geweest met hare moeder en in haar dorp, en dat was de lente-vreugd der kindsheid en der eerste jeugd geweest; maar thans was de rijke, volle zomer haars levens aangebroken. Het is waar, geene enkele ziel, behalve jufvrouw Connell, was met haar geluk bekend. Zij had geene moeder of zuster, noch zels eene vriendin, aan wie zij de duizenden nieuwe gedachten, die haar tegenwoordigen toestand bij haar deden opwellen, kon mededeelen; doch dit daargelaten, wist zij dat in hart gevonden had, als het lot aan slechts weinig stervelingen schenkt. (Wordt vervolgd.)